

การศึกษาค้นคว้าอิสระ

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์
กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพอากาศไทย จำกัด

AN APPLICATION OF SUFFICIENCY ECONOMY PRINCIPLES
IN DAILY LIFE OF COOPERATIVES' MEMBERS
A CASE STUDY OF ROYAL THAI ARMED FORCES HEADQUARTERS
SAVINGS AND CREDIT COOPERATIVE LIMITED

นางสาวธัญรดา ชื่นหวงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2557

การศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์
กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด

An Application of Sufficiency Economy Principles in Daily Life of Cooperatives' Members
A Case Study of Royal Thai Armed Forces Headquarters Savings And Credit Cooperative Limited

โดย

นางสาวธันรดา จันทวงศ์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสำเร็จแห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

พ.ศ. 2557

Thanrada Chantawong 2014 : An Application of Sufficiency Economy Principles in Daily Life of Cooperatives Members' A Case Study of Royal Thai Armed Forces Headquarters Savings And Credit Cooperative Limited. Master of Arts (Cooperative Economics), Major Field : Cooperative Economics, Department of Cooperative. Independent Study Advisor : Associate Professor Juthatip Patrawart. 65 pages.

The objectives of this study is to assess the knowledge and understanding of Sufficiency Economy Principles, access the application of Sufficiency Economy Principles in daily life, and study factors that affect the application of Sufficiency Economy Principles in daily life of member of Royal Thai Armed Forces Headquarters Savings And Credit Cooperative Limited. The samples are 365 members Royal Thai Armed Forces Headquarters Savings And Credit Cooperative Limited who are selected by accidental sampling from the population in using each service category of the cooperative. Data were collected by questionnaire. The statistics used to analyze data are Frequency, Percentage, Mean, standard deviation and the hypothesis is tested by using the chi-square. Significant at 0.05 level.

Based on the result of the study, it shows that members of Royal Thai Armed Forces Headquarters Savings And Credit Cooperative Limited who are the majority of the sample are male whose ages are between 30 - 39 years old, graduated with a bachelor's degree, having total income of less than 20,000 Baht per month, with the rank of commissioned officers and have never attended the training on philosophy of sufficiency economy principle, having moderate knowledge and understanding of philosophy and apply sufficiency economy principle in their daily life at a very low level. Based on the hypothesis testing, it is found that the knowledge and understanding on sufficiency economy philosophy principle related to the application of sufficiency economy philosophy principle in their daily life. Factors that are not related to level of knowledge and understanding of sufficiency economy philosophy principle are gender, age, type of official rank and training on sufficiency economy philosophy principle.

Recommendations for strengthening a better understanding on the application of philosophy Sufficiency Economy Philosophy effectively is to promote and cultivate the implementation of Sufficiency Economy Philosophy in members' daily life in order to enhance more awareness in savings.

Thanrada Ch.

Student's signature

J. Patrawart

Independent Study Advisor's signature

24 / DEC / 2014

ธรรดา จันทวงศ์ 2557 : การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน
ของสมาชิกสหกรณ์ กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
ภาควิชาสหกรณ์ ประชานกรรมการที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท.
65 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง ประเมินการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และ
ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด จำนวน 365 คน
โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากประชากรในแต่ละประเภทที่มาใช้บริการของสหกรณ์
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ไคสแควร์ มีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30-39 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
มีรายได้รวมต่อเดือนน้อยกว่า 20,000 บาท มีชั้นยศระดับนายทหารประทวน และไม่เคยเข้ารับ
การอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้
ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับน้อย จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้
ในชีวิตประจำวัน สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง ได้แก่ ระดับการศึกษาและรายได้รวมต่อเดือน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับ
ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ อายุ ประเภทชั้นยศ และการ
เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะเพื่อการสร้างความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ควรส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังการปฏิบัติตนตาม
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของสมาชิก เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการออม
ให้มากขึ้น

ณ ณ

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการที่ปรึกษา

24 / ๘๓ / ๕๗

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ในโอกาสที่ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ประธานกรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ให้มีความสมบูรณ์ เรียบร้อย เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสาร บทความต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ พลโท ไพรัช โพธิ์อุบล ประธานกรรมการ คณะกรรมการดำเนินการ ผู้บริหารทุกท่านในฝ่ายจัดการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และขอขอบคุณสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ตลอดจนท่านผู้มีความรู้และประสบการณ์ ในด้านนี้ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ให้กับผู้ศึกษาเป็นอย่างดี พร้อมทั้งขอขอบคุณ ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาส่วนหนึ่ง ในการศึกษาต่อ สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตร่วมรุ่นทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีต่อกันเสมอมา

ฉัตรดา จันทวงศ์

ธันวาคม 2557

สารบัญ

(1)

หน้า

สารบัญตาราง

(3)

สารบัญภาพ

(4)

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์	5

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	6
พระราชดำรัสที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	17
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	19
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	27
กรอบแนวคิดในการศึกษา	28
สมมติฐานในการศึกษา	29

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการศึกษา	30
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	31
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวัดค่าตัวแปร	33
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
ปัจจัยส่วนบุคคล	35
ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	39
การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	40
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	41
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการ นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	48
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป	50
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	51
อภิปรายผล	53
ข้อเสนอแนะ	55
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	56
ภาคผนวก	59
แบบสอบถามในการศึกษา	60

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	31
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	35
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	36
ตารางที่ 4.3	ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	36
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามรายได้รวมต่อเดือน	37
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทชั้นยศ	37
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	38
ตารางที่ 4.7	คะแนน จำนวนคน ร้อยละ และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	39
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย \bar{X} ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	40
ตารางที่ 4.9	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	42
ตารางที่ 4.10	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	43
ตารางที่ 4.11	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	44
ตารางที่ 4.12	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	45
ตารางที่ 4.13	ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทชั้นยศกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	46
ตารางที่ 4.14	ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการอบรมกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	47
ตารางที่ 4.15	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	49

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1	สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	12
ภาพที่ 2.2	กรอบแนวคิดในการศึกษา	28

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่แนวทางการดำรงชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัสแก่พสกนิกรชาวไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา และถูกกล่าวถึงอย่างชัดเจนในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย ให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พัฒนาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้พสกนิกรชาวไทยได้เข้าถึงทางสายกลางของชีวิตและเพื่อคงไว้ซึ่งทฤษฎีของการพัฒนาที่ยั่งยืน ทฤษฎีนี้เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตซึ่งอยู่ระหว่างสังคมระดับท้องถิ่นและตลอดระดับสากล จุดเด่นของแนวปรัชญาที่สมคูล โดยชาติสามารถทันสมัยและก้าวสู่ความเป็นสากลได้ โดยปราศจากการต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์และการอยู่ร่วมกันของทุกคนในสังคม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ได้รับการเชิดชูสูงสุดจากองค์การสหประชาชาติ (UN) โดย นายโคฟี อันนัน ในฐานะเลขาธิการองค์การสหประชาชาติได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล The Human Development Lifetime Achievement Award แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อ 26 พฤษภาคม 2549 และได้ปาฐกถาถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและนานาประเทศ และสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกยึดเป็นแนวทางสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน

ระบบเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืนและใช้จ่ายเงินที่ได้มาอย่างพอเพียงและประหยัดตามกำลังของเงินของบุคคลนั้น โดยปราศจากการกู้หนี้ยืมสิน และถ้ามีเงินเหลือก็แบ่งเก็บออมไว้บางส่วน ช่วยเหลือผู้อื่นบางส่วน และอาจจะใช้จ่ายเพื่อปัจจัยเสริมอีกบางส่วน สาเหตุที่แนวทางการดำรงชีวิตอย่างพอเพียงได้ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในขณะนี้ เพราะสภาพการดำรงชีวิตของสังคมทุนนิยมในปัจจุบันได้ถูกปลุกฝัง สร้าง หรือกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายอย่างเกินตัว ในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินกว่าปัจจัยในการดำรงชีวิต เช่น การบริโภคเกินตัว ความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ ความสวยความงาม การแต่งตัวตามแฟชั่น การพนันหรือเสี่ยงโชค เป็นต้น จนทำให้ไม่มีเงินเพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น

ส่งผลให้เกิดการกู่หนียืมสิน เกิดเป็นวัฏจักรที่บุคคลหนึ่งไม่สามารถหลุดออกมาได้ ถ้าไม่เปลี่ยนแนวทางในการดำรงชีวิต (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2555)

สหกรณ์ คือ องค์การหนึ่งที่เกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มคนที่มีแนวความคิดเดียวกัน จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกันโดยการลงทุนร่วมกัน หรือเรียกว่า “หุ้น” และมีการบริหารจัดการอย่างอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของ สหกรณ์ มีการจัดการร่วมกันภายในสหกรณ์ โดยการจำหน่ายสินค้าหรือบริการของสมาชิกด้วยกันเองและสมาชิกกับบุคคลภายนอกในราคาที่เป็นธรรม อีกทั้งสมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ์ออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความ เป็นประชาธิปไตยและความเสมอภาค ทั้งนี้ จะต้องจดทะเบียนจัดตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมายของ สหกรณ์ด้วย สหกรณ์อยู่บนทางสายกลางของระบบเศรษฐกิจที่มีอุดมการณ์แห่งการช่วยตนเองและ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณลักษณะของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยอาศัยความรู้ สร้างภูมิปัญญาให้สมาชิกร่วมกันคิด วางแผน ร่วมกันรับผิดชอบ คู่คุณธรรมที่สั่งสมมาจากประสบการณ์ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นองค์ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจอย่างรอบคอบ นำไปสู่การปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์ ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน และแบ่งปันประโยชน์ต่อสมาชิกและสังคม เพื่อความสมดุล มั่นคง และยั่งยืนต่อการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่เกิดจากการรวมตัวโดยสมัครใจ ของบุคคลที่มีความมุ่งหวังจะยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักอุดมการณ์สหกรณ์ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้สมาชิกดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งส่งเสริมให้สมาชิก รู้จักประหยัด รู้จักการออมทรัพย์ และให้บริการเงินกู้เพื่อนำไปใช้จ่ายเมื่อจำเป็น ซึ่งเป็นแนวทาง ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมอีกทางหนึ่ง โดยสหกรณ์จะนำเงินค่าหุ้นและ เงินฝากของสมาชิกหมุนเวียนให้สมาชิกที่มีความเดือดร้อนกู้ยืม โดยคิดดอกเบี้ยในอัตรายุติธรรม การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ส่วนใหญ่ให้กับสมาชิกภายในหน่วยงานของตนเอง หรือบางสหกรณ์ ก็เปิดรับสมาชิกสมทบจากหน่วยงานอื่นด้วย (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2554)

สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด เป็นนิติบุคคล ตั้งขึ้นตาม นโยบายของ พลเอก สายหยุด เกิดผล อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุด เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2525 เลขทะเบียนสหกรณ์ ที่ กพธ. 98 / 2525 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยเหลือข้าราชการของ หน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย ให้รู้จักการออมและช่วยเหลือซึ่งกันและกันยามทุกข์ยาก โดยสหกรณ์มุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับสมาชิกเป็นประการสำคัญ

ปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ดำเนินงานมาแล้วเป็นเวลากว่า 31 ปี มีจำนวนสมาชิก ณ วันที่ 1 เมษายน 2557 จำนวน 5,726 คน โดยสหกรณ์มีการให้บริการทั้งด้านการรับเงินฝากและการให้สินเชื่อแก่สมาชิก แต่ปรากฏว่าสมาชิกมีการใช้บริการด้านเงินฝากน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้บริการด้านสินเชื่อซึ่งมีการใช้บริการสูงถึง ร้อยละ 80 ของสมาชิกทั้งหมด และมีการใช้บริการที่เพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอด ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ ภูมิศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด” เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และประเมินการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิก เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมปลูกฝังให้สมาชิกสหกรณ์นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด
2. เพื่อประเมินการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมปลูกฝังให้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ ภูมิศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด” ผู้ศึกษาได้ทำการประเมินการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ใน 2 ด้าน คือ

- 1.1 ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด
- 1.2 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ทั้งหมด จำนวน 5,726 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน 2557)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทำการศึกษาดังแต่เดือนพฤศจิกายน 2556 ถึง เดือนพฤษภาคม 2557

นิยามศัพท์

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง ความพอประมาณ การมีเหตุมีผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในตนต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในภายใต้เงื่อนไข ความรอบรู้และคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้อย่างดี

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป หรือไม่สุดโต่ง ไปข้างใดข้างหนึ่ง และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง ทุกการตัดสินใจ การกระทำ การลงทุน ต้องเป็นไปอย่างมีเหตุมีผล คำนึงถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากทั้งภายในและภายนอก

มีความรู้ หมายถึง มีความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังในการนำความรู้ วิทยาการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการปฏิบัติ

มีคุณธรรม หมายถึง มีความตระหนัก มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมของสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการ กองทัพไทย จำกัด และส่งค่าหุ้นเป็นรายเดือนอย่างต่ำตามข้อบังคับและระเบียบที่สหกรณ์กำหนดไว้

ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ในการจดจำหรือระลึกถึง รวมทั้งการแปลความ ตีความ สรุปลความ และขยายความจากเรื่องราวหรือข้อเท็จจริงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แล้วสามารถถ่ายทอดความรู้ให้บุคคลอื่นทราบตามที่ได้รับรู้หรือเรียนรู้มา

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง การที่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ได้นำแนวทางของการเดินสายกลาง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว รวมถึงการมีความรู้และคุณธรรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด” ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. พระราชดำรัสที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
6. กรอบแนวคิดในการศึกษา
7. สมมติฐานในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวคิดหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากประชาชนทุกหมู่เหล่า หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงได้ให้พระราชดำรัสไว้ เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 โดยมีเป้าหมายให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นแนวคิดที่มีความโดดเด่นและได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดแล้ว ยังมีนักวิชาการอีกหลายท่านได้นำไปตีความและขยายความแนวคิดนี้ออกไปอย่างมากมาย

ราชบัณฑิตยสถาน (online) คำว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นคำที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบัญญัติขึ้น ดังพระราชดำรัสว่า “คำว่า เศรษฐกิจพอเพียงนี้ไม่มีในตำรา ไม่เคยมีระบบ” แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสะท้อนพระราชปณิธานให้เมืองไทย “อยู่แบบพออยู่ พอกิน” หรือ “พอมีพอกิน” ทรงเน้นย้ำโดยใช้คำว่า “พอควร พออยู่พอกิน มีความสงบ...” ส่วนความหมายของคำว่า พอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงอธิบายไว้ว่า “...คำว่าพอก็เพียงพอ เพียงนี้ก็พอดังนั้นเอง คนเราถ้าพอในความต้องการก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง

ไม่โลกอย่างมาก คนเราก็เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัธยาศัย พุดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง"

คำว่า พอเพียง และ เพียงพอ มีความหมายต่างกัน ถึงแม้จะดูคล้ายกันมาก เนื่องจากประกอบด้วยหน่วยคำ พอ กับ เพียง เหมือนกัน

คำว่า พอเพียง หมายถึง เต็มที่ตามต้องการ ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป ไม่ขาดแคลน ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า sufficient เช่น เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ มีหลักการ คือ รู้จักพออยู่พอกินและพอเพียงในทุกเรื่อง การชลประทานทำให้เรือสวนไร่นามีน้ำอย่างพอเพียง

ส่วนคำว่า เพียงพอ หมายถึง พอมีแค่ที่กะไว้ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า enough เช่น โรงพยาบาลนี้มีหมอไม่เพียงพอ คนไข้จึงต้องรอนานหลายชั่วโมงกว่าจะได้ตรวจครอบครัวของเขาลำบากเพราะรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย คำว่า เพียงพอ อาจใช้คำว่า พอ แทนได้

สรุปก็คือ พอเพียง เน้นความพอดี ความไม่ขาดสน และไม่ฟุ้งเฟ้อ แต่ เพียงพอ เน้นความจำเป็นหรือความต้องการมีตามระดับที่กำหนดไว้ตามความจำเป็น

ระพี สาคริก (online) กล่าวถึงการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า "ถ้ารู้จักพอก็ไม่ควรที่จะโลภโมโหสันหยอกได้ ตำแหน่ง และเครื่องประดับต่าง ๆ ให้มันมากเกินไปเหตุและผล นอกจากหวนกลับมาพิจารณาตัวเองและตั้งคำถามอยู่เสมอว่า ตนได้ทำอะไรให้เกิดประโยชน์แก่แผ่นดินเอาไว้บ้าง"

วิวัฒน์ ศัลยกำธร (online) กล่าวถึงหลักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงว่า สถานการณ์ปัจจุบันเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นวิกฤตจำเป็นที่เราจะต้องช่วยกันหาทางแก้ไขสิ่งเหล่านี้ด้วยวิธีที่ดีที่สุด คือ การนำหลักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาใช้ เพราะเราเห็นว่า เป็นสิ่งที่จะทำให้ประเทศฝ่าฟันปัญหาต่าง ๆ ไปได้ ถึงแม้ตอนนี้ใครหลายคนอาจจะคิดว่าไกลตัวหรือไม่สามารถทำได้จริงก็ตาม

ประเวศ วะสี (อ้างใน ปิยนุตร หล่อไกรเลิศ, 2546) ได้ให้มุมมองเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่น่าสนใจไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้แปลว่าไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น ไม่ทำเศรษฐกิจมหภาค สิ่งเหล่านี้หลายคนคิดเอาเอง พุดเอาเอง และกลัวไปเองทั้งนั้น ถ้าจะกระตุกกันสักหน่อยก็ขอกล่าวว่า "พระเจ้าอยู่หัวไม่ใช่คนโง่" ที่ทรงกล่าวถึงเรื่องนี้ ประเทศเนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก สวีตเซอร์แลนด์ เป็นตัวอย่างของประเทศที่เคยยากลำบากและเสียดสมดุค ต่อเมื่อพัฒนาประเทศแบบเศรษฐกิจพอเพียงจึงกลับเข้มแข็ง ได้สมดุค และเติบโตไปได้ด้วยดี และได้ขยายความหมายของคำว่า "พอเพียง" คือ พอเพียงใน 7 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) พอเพียงกับทุกคน
- 2) จิตใจพอเพียง
- 3) สิ่งแวดล้อมพอเพียง
- 4) ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง
- 5) ปัญญาพอเพียง
- 6) อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง
- 7) มีความมั่นคงพอเพียง

นอกจากนี้ ยังให้ข้อสังเกตว่า เศรษฐกิจพื้นฐาน หรือเศรษฐกิจชุมชน หรือเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสถึงเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2540 มีความคล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (อ้างใน ปิยะบุตร หล่อไกรเลิศ, 2546) กล่าวไว้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียง ไม่ใช่เทคนิค แต่มีความหมายกว้างกว่านั้นมาก เพราะต้องรวมเอา 1) อุดมการณ์บางอย่าง 2) โลกทัศน์บางอย่าง 3) ความสัมพันธ์บางอย่าง 4) ค่านิยมบางอย่าง อยู่ในนั้นด้วย จึงจะนับได้ว่าเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่แท้จริง ทั้ง 4 ประการ ที่กล่าวถึงนี้คือส่วนที่เรารู้จักกันว่าวัฒนธรรมนั่นเอง ...”

“...ถ้าไม่เข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงตามความหมายเช่นนี้ เศรษฐกิจพอเพียง จะมีความเป็นไปได้แก่คนจำนวนน้อยเท่านั้น คือ เกษตรกรที่มีที่ดินของตนเองในปริมาณเพียงพอจะผลิตเพื่อพอบริโภคหรือทำรายได้พอสำหรับครัวเรือนเท่านั้น

ฉะนั้น เศรษฐกิจพอเพียง จึงนิยามกันไว้เพียงว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือ วัฒนธรรม ไม่ใช่เทคนิคการเพาะปลูกหรือศิลปกรรม ความไม่ละโมภและการประหยัดเท่านั้น แม้ว่าเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ของเศรษฐกิจพอเพียง”

อภิชัย พันธเสน และคณะ (2550) ได้กล่าวว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีสถานภาพที่สำคัญสองประการ สถานภาพแรก คือ เป็นทิศทางสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยกิจกรรมที่ทำให้สามารถพึ่งตัวเองได้โดยไม่จำเป็นต้องผ่านระบบตลาดอย่างน้อยหนึ่งในสี่ของกิจกรรมทั้งหมด อีกสถานภาพหนึ่ง คือ แนวคิดในการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วยความพอเพียงหรือความพอประมาณ คือไม่ฟุ้งเฟ้อ แต่ก็ไม่จำเป็นต้องกระเบียดกระเสียนจนเกิดความเดือดร้อน แต่ที่สำคัญก็จะต้องมีเหตุผลแต่เป็นเหตุผลในทางพุทธธรรมหรือจริยธรรมของทุกศาสนา นั่นคือความไม่โลภจนเกินไป ชื่อสัตย์สุจริต และไม่เอาเปรียบผู้อื่น เพราะถ้าทุกคนในสังคมดำเนินชีวิตในลักษณะเช่นนี้ สังคมโดยรวมก็จะมีความสุข เป็นผลดีแก่สมาชิกในสังคมทุก ๆ คน

จิราญ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2551) อธิบายถึงการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวตลอดจนการใช้ความรู้ ความรอบคอบและคุณธรรมประกอบกรวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำต่าง ๆ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่พอประมาณ ความมีเหตุผล หมายถึง การใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว ปัจจัยเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องอาศัยความรู้และคุณธรรม เป็นเงื่อนไขพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการดำเนินชีวิตและการประกอบการงาน ส่วนเงื่อนไขคุณธรรม คือ การยึดถือคุณธรรมต่าง ๆ อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร การมุ่งต่อประโยชน์ส่วนรวมและการแบ่งปัน ฯลฯ ตลอดเวลาที่ประยุกต์ใช้ปรัชญา

สุเมธ ตันติเวชกุล (อ้างใน อภิชัย พันธเสน และคณะ, 2549) ได้กล่าวสรุปความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริไว้ว่า หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง (Self-Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน ซึ่งต้องสร้างพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือให้ตนเองสามารถอยู่ได้อย่างพอกินพอใช้ มิได้มุ่งหวังที่จะสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้เจริญอย่างรวดเร็วเพียงอย่างเดียว จะเห็นได้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่าย มีความหมายที่ชัดเจน ไม่ยากแก่การรับรู้และการนำไปปฏิบัติ ดังจะเห็นเป็นรูปธรรมที่ปรากฏชัดเจนในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกิดผลสำเร็จแล้วมากมาย

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเพื่อนเล่มหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมอบให้แก่ประชาชน เพื่อเป็นเครื่องชี้ทางสว่างในการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยผ่านทางโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกว่า 3,000 โครงการ ทรงถือว่าทุกข์ของประชาชนเปรียบเสมือนทุกข์ของแผ่นดิน ทุกข์ของแผ่นดินคือทุกข์ของพระองค์ จึงได้ทรงทำทุกวิถีทางที่จะทำให้ประชาชนได้ผ่อนคลายทุกข์ มีความเป็นอยู่ที่ไม่แร้นแค้นและพออยู่พอกินเป็นเบื้องต้น ผ่านวงจรการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างการรับรู้ (Awareness) โดยให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ในสิ่งนั้น ๆ ก่อน ทรงอธิบายให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ จนเกิดเป็นความรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นความสนใจ (Interest) พระองค์ทรงสร้างความสนใจให้แก่ประชาชน โดยการตั้งชื่อโครงการแปลก ๆ ให้เกิดความสนใจ เช่น โครงการแก้มลิง โครงการน้ำเสียไล่น้ำดี และทรงมีพระราชธาธิบายอย่างแจ่มชัด

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมินค่า ประเมินผล (Evaluate) แต่ละโครงการมีการประเมินผล ว่าโครงการเป็นแบบอย่างนำไปปฏิบัติได้หรือไม่

ขั้นที่ 4 ขั้นทดลอง (Trial) ทดสอบว่างานตามพระราชดำริจะได้ผลหรือไม่ เช่น โครงการทดลองปลูกหญ้าแฝก เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ

ขั้นที่ 5 ขั้นยอมรับ (Adoption) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทุกโครงการ ผ่านกระบวนการขั้นตอนแนวทางการดำเนินการทุกขั้นตอน จนเป็นที่ยอมรับน้อมนำไปสู่การปฏิบัติได้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบ ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและ ภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการ ต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้าง พื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็น อย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 7 - 9)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญมี 5 ประการ ได้แก่

1) ทางสายกลาง หมายถึง การตั้งอยู่ในความไม่ประมาทพึ่งตนเองให้มากขึ้น ในทุกระดับ

2) ความสมดุลและความยั่งยืน หมายถึง การเน้นการพัฒนาลักษณะองค์รวม ความพอดี พอเหมาะ มีความหลากหลายและกลมกลืน มีความยั่งยืน ปกป้องรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3) ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล หมายถึง ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักพอ มีเหตุผล มีความพอประมาณ

4) ภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลก หมายถึง มีความรอบคอบและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง จากสิ่งแวดล้อมภายนอก สามารถป้องกันหรือลดผลกระทบอันเกิดจากความผันผวนหรือความผกผัน ของโลกภายนอก

5) การเสริมสร้างคุณภาพคน หมายถึง มีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีไมตรี เอื้ออาทร ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีวินัย พัฒนาปัญญาและความรู้อย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นับเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ชีวิตดำเนินไปในทางสายกลางที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีความเป็นอยู่อันเรียบง่ายของคนไทย ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประชาชนทุกระดับ ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร และระดับประเทศได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 13 - 16) โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม คิดถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถี่ถ้วน โดยคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่

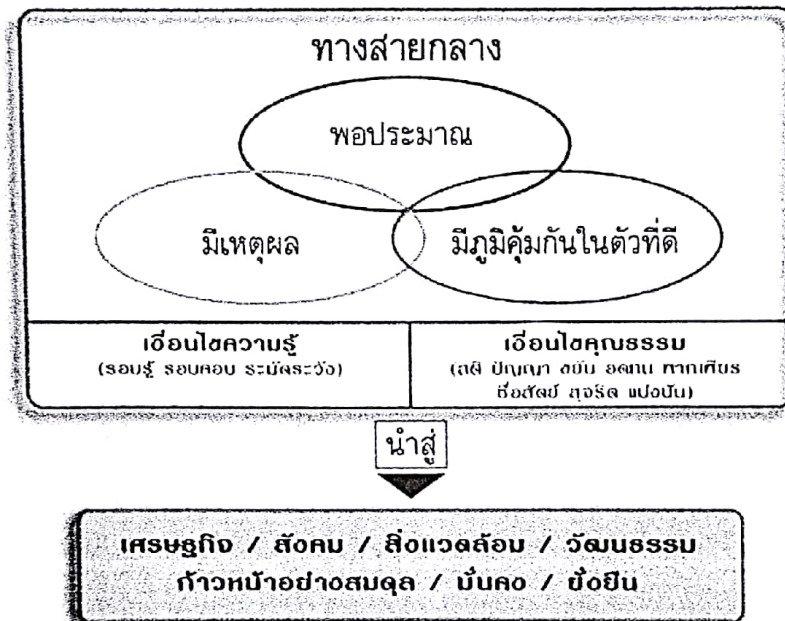
เงื่อนไขสำคัญ เพื่อให้เกิดความพอเพียงการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต้องอาศัยทั้งเงื่อนไขคุณธรรม หลักวิชา และเงื่อนไขชีวิตเป็นพื้นฐาน

เงื่อนไขคุณธรรม เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้รักสามัคคี ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และรู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น

เงื่อนไขหลักวิชา อาศัยความรู้ รอบคอบ และระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้วางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

เงื่อนไขชีวิต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติและปัญญา บริหารจัดการการใช้ชีวิตโดยใช้หลักวิชาและคุณธรรมเป็นแนวทางพื้นฐาน

สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 2.1 สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550 : 8)

แนวพระราชดำริในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

- 1) ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการใช้ชีวิต
- 2) ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต
- 3) ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ แข่งขันกันในทางการค้าแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง
- 4) ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก ด้วยการขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้มีรายได้เพิ่มพูนขึ้น จนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ
- 5) ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่ว ประพฤติตนตามหลักศาสนา

การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

ทุกคนสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ มาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ ไม่ใช่เฉพาะในหมู่คนจนหรือเกษตรกร โดยต้อง “ระเบิดจากข้างใน” คือการเกิดจิตสำนึก มีความศรัทธาเชื่อมั่น เห็นคุณค่า และนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วจึงขยายไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

ความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว มุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งทางกายและทางใจพึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถ ไม่ทำอะไรเกินตัว ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงในอนาคตและเป็นที่พึ่งให้ผู้อื่นได้ในที่สุด เช่น หาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตนเองและครอบครัวจากการประกอบสัมมาชีพ รู้ข้อมูลรายรับ - รายจ่าย ประหยัดแต่ไม่ใช่ตระหนี่ ลด - ละ - เลิกอบายมุข สอนให้เด็กรู้จักคุณค่า รู้จักใช้ และรู้จักออมเงินและสิ่งของเครื่องใช้ดูแลรักษาสุขภาพ มีการแบ่งปันภายในครอบครัว ชุมชน และสังคมนอกบ้าน รวมถึงการรักษาวัฒนธรรม ประเพณี และการอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

ความพอเพียงระดับชุมชน คนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชนบนหลักของความรู้รักสามัคคี สร้างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันในชุมชนและนอกชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เช่น การรวมกลุ่มอาชีพ องค์กรการเงิน สวัสดิการชุมชน การช่วยดูแลรักษาความสงบ ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในชุมชนมาสร้างประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีความเป็นอยู่ที่พอเพียง

ความพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน เริ่มจากความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจที่หวังผลประโยชน์หรือกำไรในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น แสวงหาผลตอบแทนบนพื้นฐานของการแบ่งปัน มุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมทั้งลูกค้า คู่ค้า ผู้ถือหุ้น และพนักงาน ด้านการขยายธุรกิจต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป รวมทั้งต้องมีความรู้ และเข้าใจธุรกิจของตนเอง รู้จักลูกค้า ศึกษาคู่แข่ง และเรียนรู้การตลาดอย่างถ่องแท้ ผลิตในสิ่งที่ตลาดและทำตามกำลัง สร้างเอกลักษณ์ที่แตกต่างและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง มีการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อสังคม และป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญต้องสร้างเสริมความรู้และจัดสวัสดิการให้แก่พนักงานอย่างเหมาะสม

ความพอเพียงระดับประเทศ เป็นการบริหารจัดการประเทศ โดยเริ่มจากการวางรากฐานให้ประชาชนส่วนใหญ่อยู่อย่างพอมีพอกินและพึ่งตนเองได้ มีความรู้และคุณธรรมในการดำเนินชีวิต มีการรวมกลุ่มของชุมชนหลาย ๆ แห่งเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สืบทอดภูมิปัญญา และร่วมกันพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างรู้จักสามัคคี เสริมสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างชุมชนให้เกิดเป็นสังคมแห่งความพอเพียงในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 18 - 21)

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ

1. พิจารณาจากความสามารถในการพึ่งตนเองเป็นหลัก ที่เน้นความสมดุลทั้ง 3 คุณลักษณะ คือ พอประมาณ มีเหตุมีผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มาประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน รอบคอบ ระมัดระวัง พิจารณาถึงความดี พอเหมาะพอควร และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่มีองค์ประกอบครอบคลุมทั้ง 5 ประการ คือ

ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช่จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกัน ไม่เสี่ยงเกินไป

ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ ฟื้นฟูทรัพยากร เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกหลาน

ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ และสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

2. พิจารณาความรู้คู่คุณธรรม มีการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (ทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติจริง) ในวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจต่าง ๆ อย่างรอบรู้ รอบคอบ และมีเหตุผลที่จะนำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นมาปรับใช้อย่างมีขั้นตอนและระมัดระวังในการปฏิบัติ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ มีความเพียร ความอดทน และใช้สติปัญญาอย่างชาญฉลาดในการดำเนินชีวิตในทางสายกลาง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจัง จะส่งผลให้การพัฒนาประเทศก้าวหน้าไปอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี อันจะนำไปสู่ “ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 24)

ความสอดคล้องระหว่างสหกรณ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยชะลอและหยุดยั้งความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือยของประชาชน ให้รู้จักดำรงตนอยู่บนความพอเพียง ความพอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง ภายใต้งู้อื่นไขความรู้คู่คุณธรรม นำไปสู่ชีวิตเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สมดุล มั่นคง ยั่งยืน ซึ่งมีเป้าประสงค์ที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ที่ต้องการให้ประชาชนมีการกินดีอยู่ดี มีความเป็นธรรม และสันติสุขในสังคม โดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สหกรณ์อยู่บนทางสายกลางของระบบเศรษฐกิจที่มีอุดมการณ์แห่งการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณลักษณะของความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยอาศัยความรู้ สร้างภูมิปัญญาให้สมาชิกร่วมกันคิดวางแผน ร่วมกันรับผิดชอบ คู่คุณธรรมที่สั่งสมจากประสบการณ์ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นองค์ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจอย่างรอบคอบนำไปสู่การปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์ ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน และแบ่งปันประโยชน์ต่อสมาชิกและสังคมเพื่อความสมดุล มั่นคง และยั่งยืนต่อการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2545)

การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการศึกษาชั่วชีวิต การเรียนรู้จะต้องใช้แนวทางของสหวิทยาการ เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายมากกว่าคำว่า “เศรษฐกิจ” เป็นแนวคิดที่ครอบคลุมหลายมิติของชีวิต ซึ่งต้องใช้วิถีวิทยาเชิงบูรณาการหลายสาขา การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้องอยู่บนฐานความคิดที่เรียกว่าคิดอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การสังเคราะห์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียงจากประสบการณ์ไปจนถึงความสามารถในการวางแผนการจัดการ การประเมินผล และการมีความคิดที่วิพากษ์และสร้างสรรค์ การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นที่หลากหลาย ข้อสรุปทั้งสี่ข้อผสมผสานกันเป็นการสร้างพลังอำนาจให้แก่ชุมชน ด้วยวิถีคิด

วิถีการผลิต และวิถีชีวิต ที่เป็นอิสระจากทุนนิยมโดยไม่จำเป็นต้องเป็นปฏิปักษ์อย่างสิ้นเชิง สามารถเดินเข้าสู่วิถีทางแห่งความพอเพียง ด้วยความเข้มแข็งและด้วยหลักพึ่งตนเองได้ในที่สุด (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2545)

วิธีการพัฒนาชีวิตโดยเศรษฐกิจพอเพียง

คนแต่ละคนมีชีวิตแตกต่างกันไปตามแบบแผนของสังคมที่สลับซับซ้อน เปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา แต่ทุกคนก็ยังมีความต้องการที่ประสบความสำเร็จในชีวิต โดยเฉพาะคนไทยที่อยู่ในประเทศไทยนั้นยังมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงชี้แนะและมอบแนวทางในการดำรงชีวิตในทางสายกลางที่สมดุล คือ มีความพอประมาณ มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันภายใต้เงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม ที่เรียกว่า เศรษฐกิจพอเพียง ชีวิตความเป็นอยู่ของคนเกี่ยวข้องกับทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และอื่นๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นความจำเป็นพื้นฐานที่แต่ละคนมีระดับความต้องการไม่เท่ากัน เพราะแต่ละคนย่อมมีโอกาสของการพัฒนาการที่แตกต่างออกไป เช่น ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ การสร้างรายได้ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันด้านสังคมเริ่มต้นจากการดำรงชีวิต จะมองถึงความสามารถในการพึ่งตนเอง ความร่วมมือของคนในครอบครัวและคนรอบข้าง สมาชิกในสังคมยอมรับ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต เป็นต้น ดังนั้น การพัฒนาชีวิตควรดำเนินการ ดังนี้

1. ค้นหาความต้องการของตนเองให้พบว่ามีความต้องการอะไร มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตอย่างไร เช่น ต้องการมีชีวิตที่มีอนาคตก้าวหน้า มีความเป็นอิสระ มีเวลาเพื่อครอบครัวและสังคมมีทรัพย์สินเพียงพอ มีความสุข หลุดพ้นจากความยากลำบาก

2. วิเคราะห์ข้อมูลของตนเองและครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้รู้สถานภาพ รู้สาเหตุของปัญหา รู้ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รู้ผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

2.1 ศักยภาพของตนเอง เช่น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ (ทักษะ) ชื่อเสียงประสบการณ์ ความมั่นคง ความก้าวหน้า สภาพทางการเงิน การสร้างรายได้การใช้จ่าย การออม คุณธรรมและศีลธรรม

2.2 ศักยภาพของครอบครัว เช่น วิธีการดำรงชีวิต ภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี คุณภาพชีวิตของคนในครอบครัว ฐานะทางสังคม ฐานะทางการเงิน ที่เป็นทรัพย์สินและหนี้สินของครัวเรือน รายได้ รายจ่ายของครัวเรือน

3. วางแผนการดำเนินชีวิต

3.1 พัฒนาตนเองให้มีการเรียนรู้ต่อเนื่อง (ใฝ่เรียนรู้) สร้างวินัยกับตนเอง โดยเฉพาะวินัยทางการเงิน

3.2 สร้างนิสัยที่มีความคิดก้าวหน้ามุ่งมั่นในเป้าหมายชีวิต หมั่นพิจารณาความคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นระบบโดยใช้ความรู้ (ที่รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และครอบครัว

3.3 หมั่นบริหารจิตใจให้มีความซื่อสัตย์สุจริต รักชาติ เสียสละ สามัคคี
เที่ยงธรรม ศีลธรรม

3.4 ควบคุมจิตใจให้ตนเอง ประพฤติในสิ่งที่ดีงาม สร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรือง

3.5 พัฒนาจิตใจ ให้ลด ละ เลิก อบายมุข กิเลส ตัณหา ความโกรธ ความหลง

3.6 เสริมสร้างและฟื้นฟูความรู้และคุณธรรมของตนเองและครอบครัว เช่น
เข้ารับการฝึกอบรม ฝึกทักษะ ในวิชาการต่างๆ หรือวิชาชีพ หมั่นตรวจสอบและแก้ไข
ข้อบกพร่องอย่างสม่ำเสมอ

3.7 ปรับทัศนคติในเชิงบวกและมีความเป็นไปได้อันดี

4. จดบันทึกและทำบัญชีรับ - จ่าย

5. สรุปผลการพัฒนาตนเองและครอบครัว โดยพิจารณาจาก

5.1 ร่างกายมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง

5.2 อารมณ์ดีไม่เครียด มีเหตุมีผล มีความเชื่อมั่น มีระบบคิดเป็นระบบ
เป็นขั้นเป็นตอน มีแรงจูงใจ กล้าคิดกล้าทำ ไม่ท้อถอย หรือหมดกำลังใจ เมื่อประสบปัญหาในชีวิต

5.3 สิ่งเหล่านี้ได้ลด ละ เลิก ได้แก่ เหล้า บุหรี่ การพนัน รถป้ายแดง
เงินพลาสติก โทรศัพท์มือถือ สถานเริงรมย์ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2555)

พระราชดำรัสเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

"...การใช้จ่ายอย่างประหยัดนั้น จะเป็นหลักประกันความสมบูรณ์พูนสุขของผู้ประหยัดเอง
และครอบครัว ช่วยป้องกันความขาดแคลนในวันข้างหน้า การประหยัดดังกล่าวนี้
จะมีผลดีไม่เฉพาะแก่ผู้ที่ประหยัดเท่านั้น ยังเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติด้วย..."
พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่

วันที่ 31 ธันวาคม พุทธศักราช 2502

"...คนเราที่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีทางที่จะหาทรัพย์มาป้อนความฟุ้งเฟ้อได้ ความฟุ้งเฟ้อนี้เป็นปากหรือเป็นสัตว์ที่หิวไม่หยุด ความฟุ้งเฟ้อนี้ถ้าปากตลอดเวลา จะป้อนไปเท่าไร ๆ ก็ไม่พอ เมื่อป้อนเท่าไร ๆ ไม่พอแล้ว ก็หาเท่าไร ๆ ก็ไม่พอ..."

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะลูกเสือชาวบ้าน ในโอกาสเสด็จฯ กลับจากแปรพระราชฐานจากจังหวัดสกลนคร ณ สนามบินดอนเมือง
วันที่ 2 ธันวาคม พุทธศักราช 2527

"...การกู้เงินที่นำมาใช้ในสิ่งที่ไม่ทำรายได้นั้น ไม่ดี อันนี้เป็นข้อสำคัญ เพราะว่าถ้ากู้เงินและทำให้มีรายได้ก็เท่ากับจะใช้หนี้ได้ ไม่ต้องติดหนี้ ไม่ต้องเดือดร้อน ไม่ต้องเสียเกียรติ..."

ความตอนหนึ่งในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม พุทธศักราช 2540

"...คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข..."

"...ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หรุหรงก็ได้ แต่ว่าพอ แม้บางอย่างอาจจะดูฟุ้งเฟ้อ แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ อันนี้ก็ความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจ หรือระบบพอเพียง...พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรุหรงก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง..."

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคลฯ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิตดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต วันที่ 4 ธันวาคม พุทธศักราช 2541

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ความหมายของความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ความเข้าใจ ในความหมายของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

คำว่าความรู้ นั้น ในทัศนะของฮอสเปอร์ (อ้างถึงใน มาโนช เวชพันธ์ 2532, 15 - 16) นับเป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำ ซึ่งอาจจะโดยการนึก ได้มองเห็น ได้ยิน หรือได้ฟัง ความรู้นี้เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยประกอบไปด้วย คำจำกัดความหรือความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา และ มาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องของการจำอะไรได้ ระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนหรือใช้ความสามารถของสมองมากนัก ด้วยเหตุนี้ การจำได้จึงถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญในทางจิตวิทยา และเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรม ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ใช้ความคิดและความสามารถทางสมองมากขึ้นเป็นลำดับ ส่วนความเข้าใจ (Comprehension) นั้น ฮอสเปอร์ ชี้ให้เห็นว่าเป็นขั้นตอนต่อมาจากความรู้ โดยเป็นขั้นตอนที่จำเป็นต้องใช้ความสามารถของสมองและทักษะในขั้นที่สูงขึ้น จนถึงระดับของการสื่อความหมายซึ่งอาจ เป็นไปได้โดยการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ โดยมักเกิดขึ้นหลังจากที่ บุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ แล้ว อาจจะโดยการฟัง การเห็น การได้ยิน หรือเขียนแล้วแสดง ออกมาในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสารที่ได้ยินมา โดยคำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมาย เดิมเอาไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนก็ได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างถึงใน อักษร สวัสดิ์ 2542, 26) ได้ให้คำอธิบายว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ไขปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน “การแปล” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ “การให้ความหมาย” ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถ ในการ “คาดคะเน” หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น

เบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom อ้างถึงใน อักษร สวัสดิ์ 2542, 26-28) ได้ให้ ความหมายของความรู้ว่าหมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการและกระบวนการ

ต่าง ๆ รวมถึงแบบกระสวนของโครงการวัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยก่อนหน้านั้น ในปี ค.ศ. 1965 บลูมและคณะ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย (cognitive domain) ของคน ว่าประกอบด้วยความรู้ตามระดับต่าง ๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป โดยบลูมและคณะได้แจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับไว้ดังนี้

1. ความรู้ หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กันไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2. ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (comprehension) ในเรื่องใด ๆ ที่มีอยู่เดิมไปแก้ไข ปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความ คิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อยที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

6. การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมี การกำหนดเกณฑ์ (criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสินใจ การประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอน ที่สูงสุดของพุทธิลักษณะ (characteristics of cognitive domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ

การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ความรู้ คือ สิ่งที่มีมนุษย์สร้าง ผิด ความคิด ความเชื่อ ความจริง ความหมาย โดยใช้ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ตรรกะ แสดงผ่านภาษา เครื่องหมาย และสื่อต่างๆ โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เป็นไปตามผู้สร้างผู้ผลิตจะให้ความหมาย

บุญเจิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2528 : 45 - 47) ได้ให้ความหมายของความรู้ หมายถึงความสามารถในการระลึกถึงเรื่องราวเฉพาะหรือทั่วไปออกมาได้อย่างถูกต้องแม่นยำ เช่น สามารถบ่งบอกถึงวิธีการ หรือขบวนการ หรือชี้บ่งถึงแบบแผนโครงสร้างของเรื่องราวเฉพาะอย่างหรือทั้งระบบได้ถูกต้อง ความรู้นี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่บุคคลได้รับรู้และจดจำเอาไว้อย่างไร ก็จะระลึกเรื่องราวนั้นออกมาตามลักษณะนั้น ซึ่งจำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความรู้เฉพาะเจาะจง (Specifics) เป็นความสามารถในการระลึกข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมและสัญลักษณ์ ซึ่งถือเป็นสมรรถภาพขั้นต่ำสุดที่จะเป็นพื้นฐานให้เกิดสมรรถภาพขั้นสูงที่จะรับรู้สิ่งที่ซับซ้อนและนามธรรมต่อไป ความรู้ในระดับนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับศัพท์และนิยามความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง

2. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเฉพาะอย่าง (Ways and Means of Dealing the Specifics) เป็นความสามารถที่จะบ่งบอกถึงวิธีการจัดระเบียบ วิธีการศึกษา วิธีการตัดสินใจและวิพากษ์วิจารณ์ ตลอดจนวิธีการสืบเสาะความรู้ จัดลำดับเวลามาตรฐานของการตัดสินใจ ความรู้ประเภทนี้จะอยู่ในระดับกลางระหว่างความรู้เฉพาะกับความรู้ทั่วไป ความรู้ในระดับนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบแบบแผน ความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นและแนวโน้ม ความรู้เกี่ยวกับการจำแนกประเภทและจัดกลุ่ม ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ และความรู้เกี่ยวกับวิธีทำ

3. ความรู้ทั่วไปและนามธรรมในแต่ละสาขาวิชา (Universal and Abstraction in a Field) เป็นความสามารถที่บ่งบอกถึงการจัดระเบียบ แบบแผน หรือแผนการต่างๆ ของปรากฏการณ์และแนวคิดที่เป็นจุดเด่นของโครงสร้างใหญ่ ทฤษฎี และข้อสรุปอ้างอิง ซึ่งจะนำไปใช้ทั่วไปในการแก้ปัญหาและศึกษาปรากฏการณ์ต่างๆ ในสาขานั้นๆ ซึ่งถือว่าเป็นความรู้ระดับสูงสุดอันมีลักษณะที่เป็นนามธรรมและซับซ้อนมาก ความรู้ในระดับนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับหลักการและข้อสรุปอ้างอิง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

ความเข้าใจ หมายถึง ทักษะและความสามารถทางปัญญาขั้นแรกสุดของมนุษย์ที่จะเข้าใจการสื่อสารติดต่อ และสามารถที่จะนำความรู้และแนวคิดมาใช้ประโยชน์ได้โดยไม่ต้องไปสัมพันธ์กับเรื่องอื่น ความเข้าใจจำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

1. การแปลความ เป็นความสามารถในการถอดความหรือถอดแบบจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง ซึ่งเป็นการสื่อความหมายให้สามารถรู้ความหมายตรงกัน

2. การตีความหมาย เป็นความสามารถในการสื่อความหมายโดยการอธิบายหรือสรุปความ โดยมีการจัดระเบียบใหม่เรียบเรียงใหม่ แสดงแนวคิดใหม่ แต่ยังคงรักษาความหมายเดิมไว้ สามารถสรุปความคิดทั้งหมดออกเป็นประเด็นสำคัญตามต้องการ

3. การขยายความ เป็นความสามารถในการสื่อความหมายโดยการขยายความคาดคะเนแนวโน้มเชิงของข้อมูลว่าจะมีทิศทางไปทางใด มีผลลัพธ์ออกมาอย่างไร ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับความหมายดั้งเดิม

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530 : 10 - 11) ได้ให้ความหมายของความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการทรงไว้หรือรักษาไว้ ซึ่งเรื่องราวต่างๆ ที่ได้รับมาจากการเรียนการสอนและจากประสบการณ์ต่างๆ รวมทั้งสิ่งที่สัมพันธ์กับประสบการณ์นั้นๆ และสามารถถ่ายทอดสิ่งที่จดจำไว้นั้นออกมาได้ถูกต้อง ส่วนความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึงความสามารถในการแปลความ ตีความ และสรุปความเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่ได้พบได้เห็นหรือเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ ที่ได้รับรู้ได้ถูกต้อง และสามารถสื่อความเข้าใจที่ตนมีอยู่นั้นไปสู่ผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

ภัทธา นิคมานนท์ (2538 : 41 - 44) ได้ให้ความหมายของความรู้ความจำ คือความสามารถในการระลึกได้ถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาก่อนจะโดยวิธีใดก็ตาม เช่นจากการเรียนรู้ในห้องเรียน ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ การบอกเล่าต่อๆ กันมา พฤติกรรมด้านความรู้ความจำ จำแนกได้ 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ 1) ความรู้เฉพาะเรื่อง 2) ความรู้ในวิธีการดำเนินการ 3) ความรู้รวบยอดในเรื่อง

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานความรู้ความจำแล้วขยายความคิดออกไปอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจมี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การแปลความ 2) การตีความ 3) การขยายความ

กังวล เทียนกัญท์เทศน์ (2540 : 33 - 34) ได้ให้ความหมายของความรู้ หมายถึงความสามารถในการระลึกได้ของผู้เรียนในสิ่งได้เรียนมาจากตำรา และสิ่งที่ผู้สอนบรรยายแนะนำชี้แจงให้รายละเอียดต่างๆ ให้ผู้เรียนได้รับรู้

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถที่นำความรู้ความจำมาพิจารณาในรูปแบบอื่น เช่น สรุปสาระสำคัญให้ความหมายใหม่แต่ยังคงความหมายเดิมอยู่ไม่เปลี่ยนแปลง และการแปลความหมายข้อมูลที่ได้รับนั้นความเข้าใจถือเป็นความสามารถอีกขั้นหนึ่งสูงกว่าความสามารถที่จะจำได้ เป็นความสามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวอย่างและความคล้ายคลึง ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดกับหลักการความเข้าใจ ช่วยพัฒนาความจำให้สามารถจำได้มากขึ้นและไม่สับสน

ลิวน สายยศ (2543 : 125 - 138) ได้ให้ความหมายของ ความรู้ - ความจำ หมายถึง ความสามารถในการระลึกถึงเรื่องราวประสบการณ์หรือสิ่งที่เคยเรียนมาแล้วได้ ความรู้มีหลายระดับ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับศัพท์และนิยาม ความรู้เกี่ยวกับกฎและความจริง ความรู้เกี่ยวกับระเบียบแบบแผน ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและลำดับขั้น ความรู้เกี่ยวกับการจัดประเภท ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความจากสื่อความหมายต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นเป็นพฤติกรรมที่สามารถดัดแปลงแก้ไขสิ่งยากมาเป็นสิ่งง่าย สิ่งซับซ้อนให้เป็นสิ่งธรรมดา ความเข้าใจแตกต่างจากความรู้ - ความจำ แต่จะเกิดความเข้าใจได้ก็ต้องมีพื้นฐานความรู้ - ความจำอยู่ด้วย

จากข้อความดังกล่าวมาแล้วข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง การรู้เรื่องราวข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ สถานที่ สิ่งของ หรือบุคคล ที่เกิดจากประสบการณ์หรือสิ่งที่ได้รับการศึกษาโดยผ่านการรวบรวมสะสมไว้ และสามารถถ่ายทอดทอดความรู้ความจำนั้นออกมาได้อย่างถูกต้อง

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ความจำมาพิจารณาเพื่อให้สามารถจับใจความ อธิบาย แยกแยะ จัดลำดับ หรือเปรียบเทียบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้ และสื่อความเข้าใจนั้นไปยังผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศีลวัต ศรีสวัสดิ์ (2552) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันและเป็นแนวทางการเผยแพร่แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 400 ราย ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inductive Statistics) ได้แก่ สถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F - test : One - way Analysis of Variance) และ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรสลักษณะครอบครัว สถานะของการอยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ระดับการศึกษา พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทำงาน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การออมเงิน และการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ เพศ ถิ่นที่กำเนิด ถิ่นที่เติบโต ศาสนา ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การได้รับการอบรมความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาระหนี้สิน สถานภาพทางสังคม ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และการอาศัยในชุมชนที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ ภาครัฐควรส่งเสริมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเปิดให้มีหลักสูตรรวมถึงการเขียนตำรา / หนังสือเรียนที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้นควบคู่กับการพัฒนารูปแบบให้น่าสนใจมากขึ้นเพื่อจะได้เข้าถึงประชาชนทุกลำดับชั้น เนื่องจากปัจจุบันจะเห็นว่าการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนสามารถให้ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับผู้ที่มีการศึกษาสูงได้ค่อนข้างดีแล้ว แต่ยังไม่สามารถสื่อสารให้ผู้ที่มีการศึกษาดำเนินไปได้ ควรใช้รูปแบบการนำเสนอแบบใหม่ ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง

วิไลพร วรจิตตานนท์ (2551) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 ทุกสาขาวิชา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 294 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งคำถามมีลักษณะเป็นแบบถูก - ผิด จำนวน 10 ข้อ และเป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ข้อที่ตอบถูกต้องให้ 1 คะแนน

ส่วนข้อที่ตอบไม่ถูกต้อง ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน รวมทั้งหมด 20 ข้อ และแบบวัดพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีลักษณะเป็นสถานการณ์ให้นักศึกษาได้ศึกษาแล้วกำหนดคำตอบเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ คะแนนของแต่ละข้อคำถาม คือ 1 - 3 คะแนน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยร้อยละ และสหสัมพันธ์ Pearson Product Moment ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทุกสาขาวิชาและโดยรวม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับพอใช้
2. ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิรายุ พ่วงศรี (2550) ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของคนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ถึงปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลว่ามีผลต่อการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน 3 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวและได้นำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ให้พ้นจากความยากจน ให้พอมีพอกินและมีสัมมาอาชีพ ให้มีชีวิตที่เรียบง่ายและให้ยึดถือทางสายกลาง โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างคนที่มีอาชีพในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมจำนวน 400 ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test, One-Way ANOVA และใช้วิธีสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ทดสอบหาค่าความสัมพันธ์ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการวิจัย พบว่าการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามในเขตกรุงเทพฯ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 21 - 30 ปี การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน สถานภาพ โสด มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามในเขตปริมณฑล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 21 - 30 ปี การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน สถานภาพโสดมีรายได้ระดับ 10,000 - 20,000 บาท ศึกษาการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ด้าน คือ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้และเข้าใจมากที่สุดว่า หลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คิดเป็นร้อยละ 97.0 รับรู้และเข้าใจมากที่สุดว่า ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต รวมถึงความรอบคอบไม่ประมาท

เป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบในหลักเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 95.5 รับรู้และเข้าใจมากที่สุดว่า คำว่า “การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว” หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล คิดเป็นร้อยละ 92.5

2. ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตปริมณฑลรับรู้และเข้าใจมากที่สุดว่า หลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คิดเป็นร้อยละ 98.5 รับรู้และเข้าใจมากที่สุดว่า การคิดอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลที่จะตามมา เป็นการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุมีผลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 99.5 รับรู้และเข้าใจมากที่สุดว่า คำว่า “การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว” หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล คิดเป็นร้อยละ 94.5

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ พบว่า 1. ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตกรุงเทพมหานคร มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.63 รองลงมาคือ เพื่อให้พอมีพอกินและมีสัมมาอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.48 เพื่อให้มีชีวิตที่เรียบง่าย ค่าเฉลี่ย 4.29 เพื่อให้พ้นจากความยากจน ค่าเฉลี่ย 4.18 และเพื่อให้ยึดถือทางสายกลาง ค่าเฉลี่ย 4.03

2. ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตปริมณฑล มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.77 รองลงมา คือ เพื่อให้พอมีพอกินและมีสัมมาอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.57 เพื่อให้มีชีวิตที่เรียบง่าย ค่าเฉลี่ย 4.31 เพื่อให้พ้นจากความยากจน ค่าเฉลี่ย 4.21 และเพื่อให้ยึดถือทางสายกลาง ค่าเฉลี่ย 3.97

ส่วนการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศแตกต่างกันมีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้แตกต่างกัน ในด้านเพื่อให้ตนเองสามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อให้มีชีวิตเรียบง่าย และเพื่อให้ยึดถือทางสายกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ที่แตกต่างกันมีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ไม่แตกต่างกัน สถานภาพการสมรสแตกต่างกันมีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้แตกต่างกัน ในด้านเพื่อให้พอมีพอกินและมีสัมมาอาชีพ รายได้ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ที่แตกต่างกัน ในด้านเพื่อให้ยึดถือทางสายกลาง ภาระหนี้สินที่แตกต่างกัน มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้แตกต่างกันในด้านเพื่อให้พ้นจากความยากจน และเพื่อให้ยึดถือทางสายกลาง เขตที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันมีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ไม่แตกต่างกันในด้านเพื่อให้พ้นจากความยากจน เพื่อให้พอมีพอกิน และมีสัมมาอาชีพ และเพื่อให้ยึดถือทางสายกลาง ส่วนการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ และเพื่อให้มีชีวิตที่เรียบง่าย ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเขตที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันมีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้แตกต่างกัน การรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์

กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ และเพื่อให้มีชีวิตที่เรียบง่าย

จิตติมา ปาลกะเชนทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน เลือกด้วยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 365 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการทดสอบไคสแควร์ และศึกษายานาดและทิศทางความสัมพันธ์ด้วยค่าแกมมา ผลการวิจัยสรุปคือ 1) ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนมอยู่ในระดับมาก 2) อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพครอบครัว การรับรู้ข่าวสาร การเข้าร่วมโครงการเศรษฐกิจพอเพียง และการอบรมเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ข้อเสนอแนะเพื่อการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพนมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ในกลุ่มประชาชนที่มีอายุน้อย รายได้น้อย ให้สามารถรับรู้ข้อมูลและประยุกต์ใช้แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน และส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาปัญหาและแนวทางที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนนำสู่การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อายุ
 - 1.3 รายได้

1.4 ระดับการศึกษา

1.5 ประเภทชั้นยศ

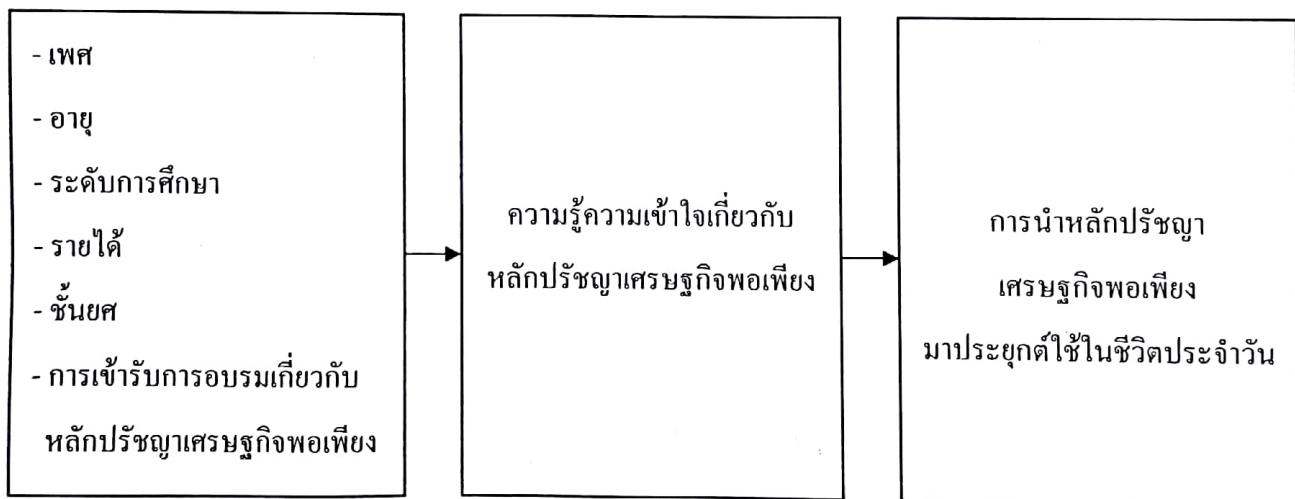
1.6 การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ตัวแปรตาม

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์
ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด

2.2 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของ
สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานในการศึกษา

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมต่อเดือน ประเภท วิชาชีพ และการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการ กองทัพไทย จำกัด

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับการนำ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระด้วยตนเองเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ ทัศนศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด” เป็นการศึกษาเชิงปริมาณซึ่งจะมีวิธีการศึกษาดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวัดค่าตัวแปร
- การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ทั้งหมด จำนวน 5,726 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน 2557)

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V. and Morgan, D.W.) ที่ความคลาดเคลื่อน .05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 365 คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาจะทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมาจากประชากร โดยวิธีแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังนี้

1. แบ่งประชากรออกเป็น 3 ประเภท ตามชั้นยศ คือ นายทหารชั้นสัญญาบัตร นายทหารชั้นประทวน และอื่น ๆ คือ ลูกจ้างและพนักงานราชการ

2. กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของประชากรในแต่ละประเภท แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากประชากรในแต่ละประเภทที่มาใช้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประเภทสมาชิกสหกรณ์	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. นายทหารสัญญาบัตร	1,845	132
2. นายทหารประทวน	2,928	189
3. อื่น ๆ	953	44
รวม	5,726	365

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาจะสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

1.2 สร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนดไว้ในข้อ 1.1 ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิดให้เลือกตอบ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมต่อเดือน ประเภทชั้นยศ และการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- ตอบถูก ให้ 1 คะแนน
- ตอบผิด หรือ ไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีการนำมาประยุกต์ใช้มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการนำมาประยุกต์ใช้มาก
- 3 หมายถึง มีการนำมาประยุกต์ใช้ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการนำมาประยุกต์ใช้น้อย
- 1 หมายถึง มีการนำมาประยุกต์ใช้น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 หาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้ศึกษาจะหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อนำไปหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.925

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ที่มาใช้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด

การวัดค่าตัวแปร

1. เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาประเมินความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

คะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับสูง

คะแนนรวมร้อยละ 60 - 79 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนรวมต่ำกว่าร้อยละ 60 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับต่ำ

2. เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาค่าเฉลี่ยของการประเมินการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง มีการนำมาประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง มีการนำมาประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง มีการนำมาประยุกต์ใช้อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มีการนำมาประยุกต์ใช้อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีการนำมาประยุกต์ใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการหาความถี่และร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด วิเคราะห์โดยการหาความถี่และร้อยละ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)
4. ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-Square)
5. ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-Square)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ ภูมิศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด” ครั้งนี้ ผู้ศึกษาเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 365 คน แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 3 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	195	53.40
หญิง	170	46.60
รวม	365	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 ที่เหลือเป็นเพศหญิง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 46.60

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 ปี	72	19.70
30 - 39 ปี	162	44.40
40 - 49 ปี	75	20.50
50 ปี ขึ้นไป	56	15.30
รวม	365	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 รองลงมาคืออายุระหว่าง 40 - 49 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70 และมีอายุ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.30 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	125	34.20
ปริญญาตรี	207	56.70
สูงกว่าปริญญาตรี	33	9.00
รวม	365	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 รองลงมาคือระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามรายได้รวมต่อเดือน

รายได้รวมต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 20,000 บาท	211	57.80
20,000 - 25,000 บาท	69	18.90
25,000 - 30,000 บาท	38	10.40
มากกว่า 30,000 บาท	47	12.90
รวม	365	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่าสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้รวมต่อเดือนน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.80 รองลงมา มีรายได้รวมต่อเดือน 20,000 - 25,000 บาท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90 มีรายได้รวมต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 และน้อยที่สุดมีรายได้รวมต่อเดือน 25,000 - 30,000 บาท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.40

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทชั้นยศ

ประเภทชั้นยศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นายทหารชั้นสัญญาบัตร	132	36.17
นายทหารประทวน	189	51.78
อื่นๆ	44	12.05
รวม	365	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่าสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนายทหารชั้นประทวน จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 51.78 รองลงมา เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 36.17 และน้อยที่สุดเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ประเภทอื่นๆ (ลูกจ้าง / พนักงานราชการ) จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.05

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การเข้ารับการอบรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	293	80.30
เคย 1 ครั้ง	42	11.50
เคย 2 ครั้ง	19	5.20
เคย 3 ครั้ง	7	1.90
เคย 4 ครั้ง	3	0.80
เคย 5 ครั้ง	1	0.30
รวม	365	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่าสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 80.30 รองลงมาเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 1 ครั้ง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2 ครั้ง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.20 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ครั้ง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4 ครั้ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 ครั้ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการวิเคราะห์การประเมินความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 คะแนน จำนวนคน ร้อยละ และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

คะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ระดับความรู้ความเข้าใจ
ร้อยละ 80 ขึ้นไป	99	27.12	มาก
ร้อยละ 60 - 79	145	39.72	ปานกลาง
ต่ำกว่าร้อยละ 60	121	33.16	น้อย
รวม	365	100.00	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 39.72 รองลงมามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.16 และน้อยที่สุดมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.12

ส่วนที่ 3 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย \bar{X} ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	\bar{X}	S.D.	ระดับ การประยุกต์ใช้
1. ทำบัญชีรายรับรายจ่าย ประจำเดือนของครัวเรือน เพื่อวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ	2.61	1.06	ปานกลาง
2. การพยายามแบ่งเงินส่วนหนึ่งเก็บออมไว้ เพื่อใช้จ่าย ในยามที่จำเป็น	2.83	1.11	ปานกลาง
3. การซื้อสิ่งของเครื่องใช้ทุกครั้งที่พอใจหรือถูกใจ โดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นในการใช้งาน	2.84	1.13	ปานกลาง
4. การใช้ของในครัวเรือนอย่างคุ้มค่าและประหยัด	2.06	0.76	น้อย
5. การอบรมสั่งสอนลูกหลานให้รู้จักประหยัดและ เก็บเล็กผสมน้อย	2.09	0.72	น้อย
6. การซื้อหรือเปลี่ยนสิ่งของหรือเครื่องใช้ให้ทันสมัย อยู่เสมอ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย	2.49	1.07	ปานกลาง
7. ความต้องการมีทุกอย่างให้ทัดเทียมกับผู้อื่น แม้จะกู้เงินซื้อก็ตาม	2.34	1.06	น้อย
8. มีการเผยแพร่หรือถ่ายทอดความรู้ความคิด เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้อื่นทราบ	2.33	0.71	น้อย
9. ไม่ใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็นโดยการกู้ยืมเงินจากเพื่อน สถาบันการเงินอื่น หรือสหกรณ์	2.13	0.77	น้อย
10. การประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับ ครอบครัว	2.06	0.75	น้อย
รวม	2.38	0.91	น้อย

จากตารางที่ 4.8 พบว่าสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการนำมาประยุกต์ใช้อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การซื้อสิ่งของเครื่องใช้ทุกครั้งที่พอใจหรือถูกใจโดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นในการใช้งาน ($\bar{X} = 2.84$) รองลงมาคือ การพยายามแบ่งเงินส่วนหนึ่งเก็บออมไว้เพื่อใช้จ่ายในยามที่จำเป็น ($\bar{X} = 2.83$) และอยู่ในระดับน้อย จำนวน 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จำนวน 2 ข้อ คือ การใช้ของในครัวเรือนอย่างคุ้มค่าและประหยัด ($\bar{X} = 2.06$) และการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ($\bar{X} = 2.06$)

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมต่อเดือน ประเภทชั้นยศ และการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามสมมติฐานที่ 1 “ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมต่อเดือน ประเภทชั้นยศ และการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.9 - 4.14

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เพศ	ระดับความรู้ความเข้าใจ			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
ชาย	65	82	48	195
	(33.33)	(42.05)	(24.61)	(53.40)
หญิง	56	63	51	170
	(32.94)	(37.05)	(30.00)	(46.60)
รวม	121	145	99	365
	(33.15)	(39.72)	(27.12)	(100.00)

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $\chi^2 = 1.545$ $p = 0.462$

จากตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างเพศกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อายุ	ระดับความรู้ความเข้าใจ			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
น้อยกว่า 30 ปี	25	29	18	72
	(34.72)	(40.27)	(25.00)	(19.70)
30 - 39 ปี	58	56	48	162
	(35.80)	(34.56)	(29.62)	(44.40)
40 - 49 ปี	26	34	15	75
	(34.66)	(45.33)	(20.00)	(20.50)
50 ปี ขึ้นไป	12	26	18	56
	(21.42)	(46.42)	(32.14)	(15.30)
รวม	121	145	99	365
	(33.15)	(39.72)	(27.12)	(100.00)

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 $\chi^2 = 7.506$ $p = 0.277$

จากตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างอายุกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับการศึกษา	ระดับความรู้ความเข้าใจ			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	56 (44.80)	46 (36.80)	23 (18.40)	125 (34.20)
ปริญญาตรี	57 (27.53)	89 (42.99)	61 (29.46)	207 (56.70)
สูงกว่าปริญญาตรี	8 (24.24)	10 (30.30)	15 (45.45)	33 (9.00)
รวม	121 (33.15)	145 (39.72)	99 (27.12)	365 (100.00)

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 $\chi^2 = 17.456$ $p = 0.020$

จากตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างระดับการศึกษากับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจมากกว่า ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รายได้รวมต่อเดือน	ระดับความรู้ความเข้าใจ			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
น้อยกว่า 20,000 บาท	79	76	56	211
	(37.44)	(36.01)	(26.54)	(57.80)
20,000 - 25,000 บาท	28	27	14	69
	(40.57)	(39.13)	(20.28)	(18.90)
25,001 - 30,000 บาท	8	17	13	38
	(21.05)	(44.73)	(34.21)	(10.40)
มากกว่า 30,000 บาท	6	25	16	47
	(12.76)	(53.19)	(34.04)	(12.90)
รวม	121	145	99	365
	(33.15)	(39.72)	(27.12)	(100.00)

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 $\chi^2 = 15.758$ $p = 0.015$

จากตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า รายได้รวมต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมาชิกที่มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจมากกว่า ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทชั้นยศกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเภทชั้นยศ	ระดับความรู้ความเข้าใจ			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
สัญญาบัตร	41	48	43	132
	(31.06)	(36.36)	(32.57)	(36.20)
ประทวน	61	80	48	189
	(32.27)	(42.32)	(36.36)	(51.80)
อื่นๆ	19	17	8	44
	(43.18)	(38.63)	(18.18)	(12.10)
รวม	121	145	99	365
	(33.15)	(39.72)	(27.12)	(100.00)

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 $\chi^2 = 5.216$ $p = 0.266$

จากตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างประเภทชั้นยศกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประเภทชั้นยศไม่มี ความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการอบรมกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การเข้ารับการอบรม	ระดับความรู้ความเข้าใจ			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
ไม่เคย	103 (35.15)	115 (39.24)	74 (25.25)	293 (80.30)
เคย 1 ครั้ง	9 (21.42)	16 (38.09)	17 (40.47)	42 (11.50)
เคย 2 ครั้ง	8 (42.10)	5 (26.31)	6 (31.57)	19 (5.20)
เคย 3 ครั้ง	0 (0.00)	6 (85.57)	1 (14.28)	7 (1.90)
เคย 4 ครั้ง	1 (25.00)	2 (50.00)	1 (25.00)	4 (1.09)
เคย 5 ครั้ง	0 (0.00)	1 (100.00)	0 (0.00)	1 (0.30)
รวม	121 (33.15)	145 (39.72)	99 (27.12)	240 (100.00)

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 $\chi^2 = 14.919$ $p = 0.135$

จากตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตามสมมติฐานที่ 2 “ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน”

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การนำมา ประยุกต์ใช้	ระดับความรู้ความเข้าใจ		
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
มากที่สุด	5 (4.13)	5 (3.45)	3 (3.03)
มาก	34 (28.10)	59 (40.69)	65 (65.66)
ปานกลาง	82 (67.77)	81 (55.86)	31 (31.31)
รวม	121 (100.00)	145 (100.00)	99 (100.00)

มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 $\chi^2 = 35.859$ $p = 0.000$

ตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยสมาชิกที่มีระดับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสูงจะมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป

สมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่ามีความสำคัญต่อชีวิต ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ โดยสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็น

1. ทำให้สามารถวางแผนการใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้อง มีเหตุผล ครอบครัวมีความสุข
2. ทำให้รู้จักการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและไม่มีหนี้สิน
3. ทำให้ทุกคนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน
4. ทำให้สังคมและประเทศชาติเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีความสงบสุข
5. ทำให้ทุกคนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า มั่นคง และมีระบบเศรษฐกิจโดยรวมที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อน
2. ควรมีการปลูกฝังการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการออมให้มีมากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ ทัศนศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด” มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และประเมินการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ดำเนินการศึกษาโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.925 กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด จำนวน 365 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการทดสอบไคร์สแควร์ (Chi-Square)

สรุปผลการศึกษา

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 มีอายุ 30 - 39 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 มีรายได้รวมต่อเดือนน้อยกว่า 20,000 บาท จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 57.80 มีชั้นยศระดับนายทหารประทวน จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 51.80 และไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 80.30
2. สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 39.72 รองลงมาที่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.16 และน้อยที่สุดมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.12

3. สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กอบบัญชีการกองทัพไทย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า มีการนำมาประยุกต์ใช้อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ทำบัญชีรายรับรายจ่ายประจำเดือนของครัวเรือนเพื่อวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ การพยายามแบ่งเงินส่วนหนึ่งเก็บออมไว้เพื่อใช้จ่ายในยามที่จำเป็น การซื้อสิ่งของเครื่องใช้ทุกครั้งที่พอใจหรือถูกใจโดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นในการใช้งาน และการซื้อหรือเปลี่ยนสิ่งของหรือเครื่องใช้ให้ทันสมัยอยู่เสมอโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย สำหรับข้ออื่น ๆ ที่เหลือมีการนำไปประยุกต์ใช้อยู่ในระดับน้อย

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ รายได้รวมต่อเดือน ประเภทชั้นยศ ระดับการศึกษา และการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กอบบัญชีการกองทัพไทย จำกัด กับ ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

4.1 เพศของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กอบบัญชีการกองทัพไทย จำกัด ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 อายุของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กอบบัญชีการกองทัพไทย จำกัด ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 ระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กอบบัญชีการกองทัพไทย จำกัด มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4.4 รายได้รวมต่อเดือนของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กอบบัญชีการกองทัพไทย จำกัด มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4.5 ประเภทชั้นยศของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กอบบัญชีการกองทัพไทย จำกัด ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.6 การเข้ารับการอบรมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กอบบัญชีการกองทัพไทย จำกัด ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กอบบัญชีการกองทัพไทย จำกัด

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ซึ่งเป็นข้าราชการทหารส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมและจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าไม่เคยเข้ารับการอบรม จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 80.30 ดังนั้น จึงมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งความรู้ความเข้าใจเหล่านี้อาจจะได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรืออาจจะได้รับความรู้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพอประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศีลวัต ศรีสวัสดิ์ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร วรจิตตานนท์ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ จากผลการศึกษาพบว่า เพศและการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ เนื่องจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน และมีโอกาสที่จะได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเท่าเทียมกันทุกคน รวมทั้งการศึกษาในปัจจุบันมีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ได้เรียนรู้ศึกษาอีกด้วย จึงไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศีลวัต ศรีสวัสดิ์ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศและการได้รับอบรมความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับระดับการศึกษาและรายได้รวมต่อเดือนของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เนื่องจากระดับการศึกษาและรายได้รวมต่อเดือน ต่างกันจะทำให้สมาชิกสหกรณ์มีความคิดเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีการศึกษา

ระดับต่ำจะมีรายได้น้อยตามมาด้วย จึงทำให้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวันอย่างจำกัด ไม่สนใจเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศีลวัต ศรีสวัสดิ์ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุติมา ปาลกะเชนทร์ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การศึกษาและรายได้เป็น ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด เป็นข้าราชการทหารมีระดับรายได้รวมต่อเดือนค่อนข้างน้อย การสร้างฐานะและความมั่นคงให้กับชีวิตจึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินอื่น ประกอบกับสมาชิกส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาจเป็นผลทำให้สมาชิกไม่สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร วรจิตตานนท์ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับพอใช้

นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เนื่องจากสมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดี จะคำนึงถึงเรื่องการใช้จ่ายและรู้หลักการออม ประหยัด และใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น มากกว่าสมาชิกที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร วรจิตตานนท์ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราวุ พ่วงศรี ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้

แนวทางการจัดกิจกรรมกิจกรรมเพียงอย่างเดียวในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า การรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้และเพื่อ ใ้ทันสมัยที่เรียบง่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับภาคนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพฯ จำกัด มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยอมรับความรู้อื่นๆเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรมีการจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นทางการ และส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าราชการทหารซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้เข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างทั่วถึง

1.2 ด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น สหกรณ์สหกรณ์หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ส่งเสริมให้ข้าราชการได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 จากการศึกษา พบว่า ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นประจำ ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของศูนย์บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด

2.2 ควรมีการศึกษาความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของหน่วยงานราชการและสหกรณ์อื่น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551. สารสนเทศน่ารู้ทางการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ ประจำปี 2551.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2554. สหกรณ์ 7 ประเภท. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร :
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์. 2540. การจัดการวิเคราะห์การประเมินทางการศึกษาเบื้องต้น.
กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

จิรายุ พวงศรี. 2550. ศึกษาการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของคน
ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล. สารนิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
(ธุรกิจระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. 2551. “คำปรารภ” ใน คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราชาบาท และ
พระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพระดาบส.

จิตติมา ปาลกะเชนทร์. 2556. ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิต
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนม
อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สารนิพนธ์หลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัย
(รัฐประศาสนศาสตร์) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม.

ธีรารักษ์ อุดมไพจิตรกุล. 2544. “เศรษฐศาสตร์พอเพียง. กรุงเทพมหานคร : เอเชียแปซิฟิกส์
พรีนติ้ง.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2528. การจัดและประเมินผลการศึกษา ทฤษฎีและการประยุกต์.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

ปิยนุตร หล่อไกรเลิศ. 2546. “เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.

ผจงสุข เนียมประเสริฐ. (2549). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสนใจและการรับรู้การเลือกใช้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมของครูและนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 หน้า 63-70.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภัทรา นิคมานนท์. 2538. การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์.

มงคล ศัยยกุลและชญาณีย์ รุ่งรังษี. (2550). รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรม “การดำรงชีวิตที่พอเพียงตามแนวพระราชดำริ” ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ล้วน สายยศ. 2543. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.

วิไลพร วรจิตตานนท์. 2551. ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ศีลวัต ศรีสวัสดิ์. 2552. ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. 30,000 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี่.

_____. 2550. การประยุกต์ใช้

หลักเศรษฐกิจพอเพียง. 5,000 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 1. ม.ป.ท.

อภิชัย พันธเสน, ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์, จิตพร ศิริพันธุ์ พันธเสน และสุวัจจรา เปี่ยมญาติ.

2549. สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

อภิชัย พันธเสน, สรวิชญ์ เปรมชื่น และพิเชษฐ์ เกียรติเดชปัญญา. 2550. การประยุกต์

พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

อินเทอร์เน็ต

กรมส่งเสริมสหกรณ์ <http://www.doae.go.th/report/SE/html/02.htm/>

ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ <http://www.sufficiencyeconomy.org/>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ <http://www.nesdb.go.th/>

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www.oae.go.th/>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี <http://th.wikipedia.org/wiki/>

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามในการศึกษา

แบบสอบถาม

เรื่อง

“การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์

กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาโครงการหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้

1.1 เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด

1.2 เพื่อประเมินการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด

1.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด

1.4 เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมปลูกฝังให้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้ศึกษาจะเก็บข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดเป็นความลับและไม่พาดพิงถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อปกป้องและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ให้ข้อมูล

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน แต่ละส่วนเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 3 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวธันรดา จันทวงศ์

นิสิตหลักสูตรโครงการศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ส่วน ขอให้ท่านตอบตรงกับความเป็นจริงและตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ในแต่ละข้อ ตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 30 ปี

30 - 39 ปี

40 - 49 ปี

50 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้รวมต่อเดือน (เงินเดือน / ค่าครองชีพ / เงินประจำตำแหน่ง / รายได้พิเศษ)

น้อยกว่า 20,000 บาท

20,000 - 25,000 บาท

25,001 - 30,000 บาท

มากกว่า 30,000 บาท

5. ประเภทชั้นยศ

ประทวน

สัญญาบัตร

อื่น ๆ.....

6. การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ไม่เคย

เคย จำนวน.....ครั้ง โปรดระบุชื่อหน่วยงานที่จัดฝึกอบรมและวันที่อบรม

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประเมินความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในข้อคำตอบที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของท่านมากที่สุด

1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร

- ก. แนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมสำหรับคนในชนบทและเกษตรกรเท่านั้น
- ข. แนวทางการดำเนินชีวิตอย่างประหยัดมัธยัสถ์เพื่อให้มีเงินเก็บออมมาก ๆ
- ค. แนวทางการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักความพอดี สามารถพึ่งตนเองได้ และพร้อมรับต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา
- ง. แนวทางการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมที่มุ่งเน้นการประหยัดและไม่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

2. ข้อใดคือวัตถุประสงค์ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สมบูรณ์ที่สุด

- ก. เพื่อให้คนในชนบทและเกษตรกรมีฐานะที่ดีขึ้นและมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง
- ข. เพื่อให้ทุกคนใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ไม่กู้หนี้ยืมสิน
- ค. เพื่อให้ทุกคนยอมรับต่อ โชคชะตาและสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน
- ง. เพื่อให้ทุกคนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน มีการใช้จ่ายเงินที่ได้มาอย่างพอเพียงและประหยัด มีการเก็บออม ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

3. การใช้จ่ายเงินอย่าง “พอประมาณ” ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือข้อใด

- ก. การกู้เงินตามความจำเป็นเพื่อใช้จ่ายในแต่ละเดือน
- ข. การประมาณการรายได้และรายจ่ายในแต่ละเดือนให้สมดุลกัน
- ค. การมีรายได้มากกว่ารายจ่ายและมีเงินเหลือเก็บออม
- ง. การใช้จ่ายเงินตามสมควรแก่ฐานะ ไม่ฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย

4. ข้อใดคือความหมายของคำว่า “ความมีเหตุผล” ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ก. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ข. การพิจารณาตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ บนพื้นฐานของความพอเพียง
- ค. ความพอดีที่ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป
- ง. การเตรียมพร้อมรับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

- ก. ของใช้ฟุ่มเฟือยที่ทำให้มีความสุข ถ้าพอที่จะซื้อหาได้โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน ถือว่าไม่ผิดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ง. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้ได้ผล ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องก่อน

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมายถูก (✓) ในแต่ละข้อ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ท่านได้ทำบัญชีรายรับรายจ่ายประจำเดือนของครัวเรือน เพื่อวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ					
2. ท่านพยายามแบ่งเงินส่วนหนึ่งเก็บออมไว้เพื่อใช้จ่ายในยามที่จำเป็น					
3. ท่านซื้อสิ่งของเครื่องใช้ทุกครั้งที่พอใจหรือถูกใจ โดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นในการใช้งาน					
4. ท่านใช้ของในครัวเรือนอย่างคุ้มค่าและประหยัด					
5. ท่านอบรมสั่งสอนลูกหลานให้รู้จักประหยัดและเก็บเล็กผสมน้อย					
6. ท่านต้องซื้อหรือเปลี่ยนสิ่งของหรือเครื่องใช้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย					
7. ท่านต้องการมีทุกอย่างให้ทัดเทียมกับผู้อื่นแม้จะกู้เงินซื้อก็ตาม					
8. ท่านมีการเผยแพร่หรือถ่ายทอดความรู้ความคิดของท่านเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้อื่นทราบ					
9. ท่านไม่ใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น โดยการกู้ยืมเงินจากเพื่อน สถาบันการเงินอื่น หรือสหกรณ์					
10. ท่านประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป

- ท่านคิดว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อชีวิต ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการศึกษา.....